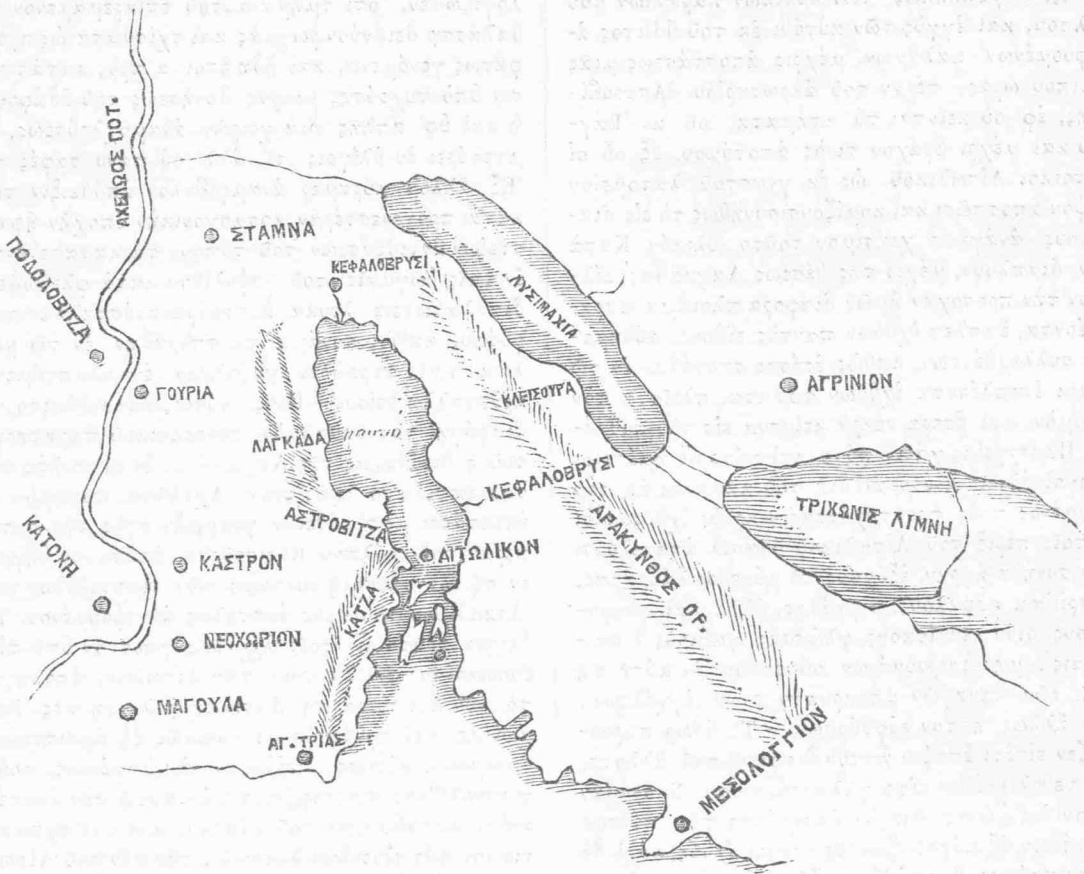

νου. Οί άλίσις δ' όδηγοί τοῦ πλοιαρίου άνέφερον, ότι ό αναθρασμός αὐτός δέν ἦν πρωτοφανής, άλλ' ότι και άλλοτε παρετηρήθη ὑπ' αὐτῶν, και τοιούτων πομφολύγων ανάπτυξις διατελεῖ συνεχές φαινόμενον αὐτόθι. Βέβαιον δέ ότι οὐδέίς ποτε φιλοπερίεργος φυσιοδίφης επελήφθη περαιτέρω έρεύνης. Συνωδᾶ τῷ θεάματι τούτῳ άνέφερον εἰς τῶν δοκιπῶρων, δ κ. Νίδερ, ότι διαβάς πρό έτών κατά τήν άντικρῶ άνατολικήν παραλίαν εἶδεν όμοίαν άερίου πηγήν συνεχῶς και πλουσίως κοχλάζουσαν έν ταναγῶδει και πλήρει ὕδατος λεκάνη παραπλεύρως τῆς πρός τήν Κεφαλόβρυσιν άγούσης δημοσίας όδοῦ. Επέκεινα τοῦ έκ τῶν ὡς άνωθεν πομ-

θαλασσία ήραιστεία έέργεια, άπορρίψασα διά σίφωνα, ὑπό δονήσεων έξαπίνης άνεωχθέντος, θειώδεις άτμούς και τεθειωμένα άέρια εκ τῶν έγκάτων τῆς γῆς. Αἱ έκπυρσοκροτήσεις τῶν άτμῶν, ή θερμότης αὐτῶν άπεδίωξαν ή έθανάτωσαν πάντα προστυχόντα ένυδρον όργανισμόν και άποκατέστησαν δηλητηριῶδες τὸ ὕδωρ διά πᾶν έν αὐτῷ άποβίον επ' άόριστον τὸν χρόνον. Οὐδέν τι όμοιον οἱ άρχαοί Έλληνες συγγραφείς αναφέρουσιν έξιστοροῦντες τὰ τῶν μερῶν τούτων, άλλά και τῶν νεωτέρων έποχῶν οἱ χρονογράφοι σιωπῶσιν, οἱτινες άλλως πολλάκις μνημονεύουσιν όμοια γεγονότα έν άλλοις τόποις άναδειχθέντα. Οὐδέποτε

πολύγων άερίου τὸ πλοιαρίον διέσχισεν ὕδατα ὅλως άκύμαντα μικροῦ κολπίσκου, οὔτινος ή ήρεμος επιφάνεια ἦν sporádην έσκεπασμένη ὑπό λεπτοτάτου στρώματος έξ ελαϊώδους ή λιπώδους οὐσίας. Έμβαπτισθείς έν αὐτῷ ό δάκτυλος, εἴτε ή παλάμη τῆς χειρός, άνελάμβανε σαφῶς θειώδη όσμῆν' έξ άλλου τὸ βαθύτερον άντληθὲν ὕδωρ οὐκέτι άπέπεμπε τοιαύτην, άν και μεστὸν πλείστων έτερογενῶν στοιχείων, πιθανῶς συντριμμάτων όργανικῶν οὐσιῶν τῶν περίξ καλαμώνων.

Τὰ έν τοῖς προηγουμένοις εκτεθέντα ποικίλα φυσικά φαινόμενα άγουσι πρός τὸ συμπέρασμα ότι κατ' αὐτάς συνέβη πλησίον Αἰτωλικῷ ὑπο-

ἔμως ή φύσις μόνη παρέλειψε τήν έν ιδίοις δέλτοις αναγραφῆν τῆς ιστορίας έαυτῆς. Δύσκολον πάνυ τὸ αναγινώσκειν ταύτας, μόνοις δέ τοῖς φυσιοδίφαις, έν μακρᾶ τῶν σπουδῶν πορείᾳ, έναπολέλειπται τὸ προσεγγίσειν, όσον ένεστι, εἰς τήν εξήγησιν τῶν άρχαιοτάτων τούτων περι κοσμογονίας έσρογλύφων.

Ό συντάξας τήν παρούσαν έκθεσιν άνομολογεί τήν επί τοῦ προκειμένου θέματος ήττονα έπιστημονικήν έμπειρίαν έαυτοῦ, και μετά διαταγμοῦ πολυᾶ νά θέσῃ ὑπ' όψιν σπουδαιοτέρων έρευνητῶν τὰς έφεξῆς σημειώσεις' 1) 'Ό εκτεινόμενος βορειοδυτικῶς τῆς πόλεως Αἰτωλικῷ κολ-